

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Mredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D. za pol leta 90 D. za četrt leta 45 D. mesečno 15 D.; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VIII.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 10. decembra 1925.

Telefon št. 552.

STEV. 144.

Inkorporacijske pristojbine.

Na poziv velikega župana v Ljubljani je Zveza trgovskih gremijev izvršila o gornjem vprašanju anketo, o katere uspehih se je razpravljalo na zadnji seji Zveze. Ker je to vprašanje aktualno za vse gremije in bo tudi interesiralo vsakega trgovca, prinašamo izvleček iz sejnega zapisnika, ki se tiče razprave o tem vprašanju:

Zvezni tajnik g. Iv. Mohorič je v svojem poročilu poudarjal, da se je Zveza s tem vprašanjem bavila že na predlog gremija trgovcev v Kranju in izvršila že tozadevno anketo, da pa je vsled nezdružljivosti raznih predlogov v takratni dobi stavila vprašanje z dnevnega reda. V dobi inflacije in silnega pritoka novincev v trgovski stan je bilo popolnoma razumljivo, da je bila inkorporacijska pristojbina uporabljena kot neke vrste regulator proti čezmernemu naraščanju prijav v prenapoljenih strokah in je zato tudi dosedaj prohibitivno višino. Vendar se tak način postopanja proti načelu svobodne trgovine in svobodne trgovske konkurence, kakor tudi načelnim določbam obrtnega reda.

Razmere pa so se medtem vsled stabilizacije in konsolidacije znatno izpremenile. Pritok v trgovski stan je padel na mirodobi minimum, število odjav raste in zato tudi odpade potreba uporabe inkorporacijske pristojbine kot regulatorja, marveč postaja le vir dohodkov za gremij.

Pri presoji tega vprašanja se lahko gleda z raznih vidikov in sicer, da se vzame za merodajno protokolacijo firme odnosno njeno družabno obliko ter se diferencira inkorporacijske pristojbine po tem, ali je trdka posamezna trdka, ali je javna ali tiha trgovska družba, družba z omejeno zavezo ali delniška družba. Presoja se vprašanje lahko tudi z vidika, ali gre za centralo podjetja, ali za njegovo podružnico, dalje kakšen je obseg obrata in kakšen je osnovni in obratni kapital. Končno pa bi v obrtnopravnem oziru moral biti merodajen edinole podeljen obrtni list, v socialno političnem oziru pa število nameščenega osebja. Nekateri gremiji so prakticirali doselej to, da se je za inozemce določalo višje

pristojbine, kar pa je za naprej vsled odloka ministra trgovine in industrije nemogoče, ker smo v tem oziru že vezani po meddržavnih pogodbah ter veljajo za inozemce iste pristojbine kakor za domačine, v kolikor se jih sploh pripusti k obratovanju.

Tudi glede najvišje vsote za inkorporacijo je ministrstvo trgovine in industrije že izdalo smernice. Nekateri gremiji so se dosedaj posluževali glede inkorporacij enostavnega načina, da so dobili od občnega zbora pooblastilo, da smejo po velikosti trdke odrediti po lastnem preudarku v danih mejah konkretno višino pristojbine. Večina gremijev pa je odrejala pristojbine po strokah. Prvo je pri prijavi obrti zelo težko, ker se takrat po večini še ne da presoditi, kakšen bo obseg podjetja.

Razvoj razmer zahteva, da se v tem oziru povrnemo k mirodobi praksi. Ker nobeden izmed zgoraj podanih kriterijev, kakor tudi dosedanjih načinov ne odgovarja povsem željenim principom, predlaga zvezni tajnik, da naj bi se za smernice enotne ureditve na celem področju Zveze gremijev delilo trgovstvo glede inkorporacijskih pristojbin v tri skupine: in sicer bi spadala v

skupino I. avtonomna mesta ter bi znašala inkorporacija 1500 Din, skupino II. ostala mesta in trgi z inkorporacijo 1000 Din, skupino III. ostali kraji z inkorporacijo 500 Din.

K temu poročilu in predlogu se je razvila obširna debata, katere so se udeležili gg. Jelačin, Sirc, Fürsager, Klemenčič in Klun.

G. Sirc izjavlja, da zastopa gremij trgovcev v Kranju stališče, da naj bo za presojo višine inkorporacijske pristojbine merodajno načelo, ali je novi član izučen trgovec ali ne. Za onega, ki ima dokaz usposobljenosti, se določi nižja inkorporacijska pristojbina, kakor pa za ljudi, ki niso izučeni v trgovini. Gremij Kranj je določil za trgovce z dokazom usposobljenosti inkorporacijsko pristojbino 200 Din, za vse ostale pa 1000 Din.

G. Fürsager opozarja na razmere pri podeželskih gremijih in smatra, da bi bilo treba določiti poleg drugega tudi med najmanjšimi obrati za nakup in prodajo živil v najmanjšem

ročnem obsegu na eni ter med pravimi trgovci na drugi strani. Pri njegovem mišljenju pravilno, da se za male zelenjadarje določili nizko pristojbino 200 Din, za ostale in protokolirane trgovce pa 400 Din. Pri lesni stroki, ki je tam najbolj razvita, naj bi znašala inkorporacija za male trgovce 500 Din, dočim bi se pri velikih firmah lahko zahtevalo 2000 Din.

Nadaljnji govorniki pa dostavljajo, da razlikovanje med protokoliranimi trgovci nima pravega smisla in da danes že vsak trgovec smatra v lastnem interesu za potrebno, da je protokoliran.

Večina se nato prilagodi predlogu, da se kot smernice za ureditev inkorporacijskih pristojbin sprejmejo predlagana načela in bi torej veljala povprečna inkorporacija:

1. V avtonomnih mestih za prave trgovce 1500 Din, za male obrate pa 500 Din.

2. V ostalih mestih in trgih: za prave trgovce 1000 Din, za male obrate pa 300 Din.

3. V ostalih krajih: za prave trgovce 500 Din, za male obrate 200 Din.

Kot avtonomna mesta se smatrajo: Ljubljana, Maribor, Celje in Ptuj. Razume se, da veljajo gornje vsote le kot smernice, glede katerih je vsakemu gremiju podana prosta volja in možnost, da jih prikuje svojim krajevnim potrebam in razmeram.

Sklene se, da se ima v smislu gornjih izvajanj podati zbornici in velikemu županu mišljenje Zveze.

Naša zunanja trgovina.

Po podatkih generalne direkcije carin je znašal uvoz v tretjem četrtletju 373.497 ton v vrednosti 197.82 milijona zlatih dinarjev proti 311.780 tonam v vrednosti 145.95 milijona zlatih dinarjev v enakem času leta 1924.

Glavni predmeti našega uvoza v tem času so bili (po vrednosti v milijonih dinarjev): bombažne tkanine 330.6; volnene tkanine 232.4; stroji in aparati 100.3; bombažno predivo 94.7; različni popolnoma izdelani železni predmeti 78.9; sirova kava 65.9; premog vseh vrst 65.3; kože domačih živali, nepredelane 48.6; moka vseh vrst žita 43.2; prevozna sredstva 39.9; volneno šivano blago 37.2;

sirovi bombaž 33.7; luščeni riž 29.4; železo, nepredelano in polpredelano 29.1; kuhinjska sol 27.3; tračnice, železni material za strehe itd. 26.7; elektrotehnični predmeti 26.6; železna pločevina 24.9; vreče 23.3; rastlinska olja 23.2; ovčja volna 21.2; volneno predivo 18.7; petrolej 18.6; usnje 17.7; razno volneno blago brez šivanega 14.5; ostalo 686.3. Skupno 2158.2 milijona pap. dinarjev.

Države, iz katerih smo v tretjem četrtletju t. l. uvozili omenjeno blago, so naslednje (po vrednosti v milijonih dinarjev; v oklepajih po odstotkih celokupnega uvoza): Češkoslovaška 424.5 (19.7%), Avstrija 398.5 (18.5%), Italija 375.9 (17.4%), Nemčija 224.9 (10.4%), Anglija 151.6 (7%), Madžarska 104.5 (4.8%), Francija 88.8 (4.1%), Rumunija 72.7 (3.4%), Grčija 69.2 (3.2%), Zedinjene države 69.0 (7.2%), ostale države 178.6 (8.3%). Skupno 2158.2 milijona papirnatih dinarjev.

V prvih 9 mesecih t. l. je znašal uvoz 1,174.980 ton v vrednosti 6761.18 milijona pap. dinarjev (586.38 milijona zlatih dinarjev). Države, iz katerih smo v tem času uvažali, so bile (v milijonih dinarjev; v oklepajih v odstotkih celokupnega uvoza): Italija 1339.8 (19.8%); Češkoslovaška 1243.1 (18.4%); Avstrija 1192.3 (17.6%); Nemčija 646.2 (9.6%); Anglija 591.8 (8.7%); Madžarska 343.4 (5.1%); Zedinjene države 261.4 (3.9%); Francija 233.0 (3.4%); Rumunija 225.9 (3.3%); Grčija 206.6 (3.1%); ostale države 477.6 (7.1%). Skupno 6761.1 milijona papirnatih dinarjev.

Ako primerjamo za prvih 9 mesecev uvoz v vrednosti 586,280.780 zlatih dinarjev z izvozom v vrednosti 581,435.102 zlatih dinarja, vidimo, da znaša primanjkljaj 4,945.678 zlatih dinarjev. Odstotno razmerje vrednosti izvoza proti vrednosti uvoza za prvih 9 mesecev je bilo 99.18% proti 100%. Vrednost uvoza torej ni niti za poln odstotek večja od izvoza. Ker je izvoz v zadnjem četrtletju t. l. precej oživel in ker je izvoz v tem času običajno večji od uvoza, se s precejšnjo sigurnostjo more tudi letos računati na aktivno trgovinsko bilanco, dasi nedvomno mnogo manj aktivno kakor lansko leto.

Izvozni statistični podatki za mesec oktober t. l. (prvi mesec zadnjega četrtletja) prikazujejo močan izvoz, in sicer se je izvozilo 437,084 ton v vrednosti 77.43 milijona zlatih dinarjev. To pomeni

10 LISTEK.

Pravila naših delniških družb.

Univ. prof. dr. Milan Skerlj.

(Nadaljevanje.)

III. Določbe pravil, ki naj veljajo od pravnega postanka delniške družbe do njenega razpada.

Družba postane poseben pravni subjekt šele z vpisom v trgovinski register, tako določa zakon sam (čl. 211. trg. zak.). Pravice, ki so jih ustanovitelji pridobili za družbo, in zaveze, ki so jih prevzeli za njo v dobi ustanavljanja, preidejo na družbo z registracijo, kolikor so omejene v pravilih, sicer pa, ako jih odobri nastala delniška družba po svojih v to pozvanih organih. Ako se ni zgodilo ne eno ne drugo in ustanovitelji niso sklopali pravnih poslov z izrazom, da jih družba odobri, so osebno in nerazdelno odgovorni iz njih.

Zivljenje pravno postane družbe se ravna po njenih pravilih, ta so njena ustava. Zato ne zadostuje, da se je druž-

ba pravilno ustanovila, tudi za njen obstoj in za njeno poslovanje so pravila največje važnosti. Zakon in delniški regulativ zato natančno predpisujeta, katere točke morajo pravila vsebovati, sicer se ne more dati koncesija; nekateri izmed njih so tako važne, da bi se družba ne mogla vpisati v trgovinski register, če niso urejene, dasi se je koncesija pomotoma podelila. Druge točke prepustajo predpisi volji strank, toda s pristavkom, da jih je mogoče urediti samo v statutu, če družba hoče, da veljajo zanjo, ne pa n. pr. z večinskim sklepom občnega zbora. Naj so predpisi teoretski bistveni ali nebitveni, za konkretno družbo so, čim so sprejeti v statut, del njene ustave. Prevažno je torej, da so v skladu z veljavnimi predpisi, nič manj važno, da so v skladu s potrebami konkretne družbe, prirojeni za njo, kolikor dopuščajo predpisi.

V naslednjih vrstah bom načelno govoril le o točkah, glede katerih sem pri pregledovanju statotov opazil pomanjkljivost; naj se mi oprostijo, če, dasi teoretičar, v nekaterih primerih izrazim svoje mnenje tudi o smotrenosti ali nesmotrenosti poedinih določb, ki sicer ne

nasprotujejo predpisom, pa se mi vidijo posebno primerne, ali, žal večkrat, posebno neprimerne. Silijo me v to razni pojavi, ki jih tudi teoretičar ne more prezreti.

A. Firma.

Firma nove delniške družbe naj bo načelno posneta po predmetu podjetja, imena članov ali drugih oseb ne smejo biti v nji (stvarna firma, čl. 18. trg. zak.). Delniška družba, ki prevzame že obstoječe trgovinsko podjetje, sme z njim prevzeti dosedanjno firmo, s pristavkom, ki kaže nasledstvo, ali brez njega; treba pa je za to posebnega dovoljenja prejšnjega principala (čl. 22. trg. zak.). Fantazijska imena (Union, Merkur in sl.), krajevna imena, tudi drugačni pristavki, ki ne dajejo povoda za zmote v kakršnekoli pogledu, so dovoljeni (čl. 16. trg. zak.), pristavek »delniška družba« (»d. d.«) pri nas v Sloveniji in Dalmaciji ni predpisan, je pa navaden in hvalevreden, ker na prvi pogled jasno kaže, da gre za delniško družbo.

Statuti naših delniških družb so glede firme v obče v skladu z zakonom. Omeniti mi je samo dvoje:

1. Firma v več jezikih. Zakon je ne

poznava, mnogojezičnost bivše Avstrije jo je povzročila že davno pred prevratom, odpor sodišč je kmalu ponehal, danes se nad večjezično firmo ne izpodtikamo. Po prevratu je mnogojezičnost firme pospeševalo v naši ožji domovini dejstvo, da smo na meji in da je naš promet zato jako navezan na inozemstvo. Vendar se mi vidi, da pri nas včasih ni odločala samo prometna potreba, nego, recimo milo, tudi neka nečimernost, češ, s tem, da imamo firmo v tolikih jezikih, ki jo seveda v vseh natisnememo na naši korespondenci, dobimo ugled, kajti mislilo se bo, da je naše podjetje veliko, ker dopisujemo v tolikih jezikih. Tej nameri bi bil neredko izpodkopan ves temelj, ako bi bila na korespondenci povedana še vsota temeljne glavnice. S tem seveda nočem trditi, da bi o mnogojezičnosti firme odločala samo ali tudi le v prvi vrsti višina glavnice, nasprotno, odločilen je predmet podjetja, toda večjezične firme najdemo tudi pri na prvi pogled na določen krajevni delokrog vezanih podjetjih. Nekaj več narodnega moštva po eni, skromnosti po drugi strani bi včasih ne škodilo v tem pogledu.

(Dalje sledi.)

napredek za 21.358 ton (za 5.14%) v vrednosti 2.5 milijona zlatih dinarjev (3.34%). Po vrednosti v papirnatih dinarjih pa je izvoz padel od 1008.85 milijona v oktobru 1924 na 842.35 milijona dinarjev v oktobru 1925. Vzrok temu je seveda le povišana vrednost dinarja in zato to številčno zmanjšanje dejansko ne pomeni padca izvoza, kakor vidimo iz gori navedenih števk v zlati vrednosti, ki nasprotno beležijo znaten napredek.

Naši glavni izvojni predmeti v mesecu oktobru t. l. so bili (po vrednosti v milijonih dinarjev): suhe češplje 99.7; žito: a) pšenica 83.8, b) ostala žita 14.0; les: a) gradbeni 88.0, b) za kurjavo 8.9; turščica 47.5; jajca 44.5; hmelj 42.9; živa goveda 41.2; pšenična moka 31.7; sveže sadje 28.3; meso: a) sveže 25.4, b) predelano 1.5; predivo 25.3; fižol 15.5; živa drobnica 14.2; cement 13.6; sirovi baker 12.4; sir kaškavalj 12.0; žive svinje 11.9; živi konji 10.6 in dr.

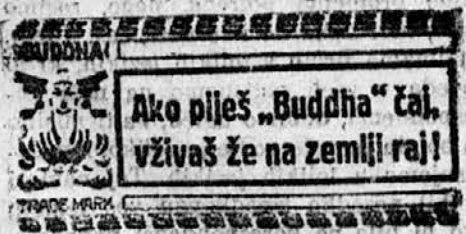
Vrednost izvoza v prvih 10 mesecih je dosegla 7548.39 milijona papirnatih dinarjev napram 7663.12 milijona v enakem času lanskega leta. Toda to za presojo razvoja izvozne trgovine ni merodajno, ker se je vrednost dinarja napram lani znatno povečala. Statistični podatki nam pokazujejo, da je izvoz v tem času znašal 3.666.907 ton v vredn. 658.866.737 zlatih dinarjev proti 3.110.875 tonam v vrednosti 530.975.182 zlatih dinarjev v enakem času lanskega leta. Napredek znaša torej 556.032 ton (17.87%) v vrednosti 127.891.555 zl. dinarjev (24.09%).

Zvišanje obrestne mere pri Angleški banki.

Angleška banka je zvišala obrestno mero od 4 na 5. Do 1. oktobra je znašala obrestna mera 4½%, takrat so jo znižali na 4, sedaj pa zvišali na 5. Lasti pišejo, da je zvišanje v zvezi z dvigom obrestne mere pri nekaterih ameriških bankah; pričakovati je, da bo sledila sedaj še velika New York Federal Reserve Bank. Nadalje so Angleži inozemskim posejilom spet odprli kredit in je nastopilo vsled tega živahnije povpraševanje na londonskem denarnem trgu. Navajajo pa tudi še druge vrednotnopolitične vzroke. V septembru in v začetku oktobra so opravičeno upali na mednarodno pocenitev denarja. To upanje se je z zvišanjem obrestne mere pri ameriških bankah in pri Angleški banki znatno zmanjšalo.

Podamo seznam bančnih obrestí v evropskih državah.

Amsterdam 3½%, od 3. okt. 1925.
Atene 10%, od 18. avg. 1925.
Belgrad 6%.
Berlin 9%, od 26. februarja 1925.
Bruselj 7%, od 30. nov. 1925.
Budimpešta 7%, od 21. okt. 1925.
Bukarešta 6%, od 4. sept. 1920.
Bunaj 9%, od 2. sept. 1925.
Čdansk 9%, od 6. marca 1925.
Helsingfors 7½%, od 29. okt. 1925.
Kjoebenhavn 5½%, od 8. sept. 1925.
Ljzbona 9%, od 12. sept. 1923.
Madrid 5%, od 23. marca 1923.
Oslo 5%, od 14. sept. 1925.
Paris 6%, od 9. julija 1925.
Praga 6½%, od 1. dec. 1925.
Riga 8%, od 16. februarja 1924.
Rim 7%, od 18. junija 1925.
Sofia 7%, od 18. junija 1925.
Stockholm 3½%, od 8. okt. 1925.
Švicarske banke 3½%, od 22. oktobra 1925.
Varšava 12%, od 12. avgusta 1925.

Jamstvo za uspeh po novem § 880a o. d. z.

C. je bil kupil od tožnika par konj, plačal pa mu je takoj le majhen del kupnine, a ostanek obljubil plačati prihodnje dni. Posredoval je pri tej kupčiji B. kot konjski veščak na C.-jevo prošnjo. Ostanek kupnine je mislil C. poravnati iz zavarovalnine za neko požarno škodo. Ko pa zavarovalnine ni še bilo, a je želel C. priti čim prej v posest kupljenih konj, sta dosegla C. in B. pri tožniku, da je konje izročil C.-ju. Tedaj je namreč B. spisal in podpisal izjavo, podpisano tudi po C.-ju, da plača C. ostanek kupnine takoj, ko dobi od zavarovalnice X. v Ljubljani zavarovalnino. Izjavil je pa B. v tem zapisu za sebe, da se pelje še isti dan v Ljubljano, da prevzame zavarovalnino v C.-jevem imenu in da izroči ostanek kupnine tožitelju. S plačilom tega ostanka prideta konja še le v C.-jevo last. — Tudi ustno je zatrjeval B., da stoji on dober za konje, da se tožniku ni treba bati za denar, da bode on plačal, ko prinese denar iz Ljubljane, naj se tožnik nanj le zane, ker je premožen, ima vilo itd. B. je nato res v Ljubljani prevzel za C.-ja zavarovalnino, ni pa plačal tožniku ostanka kupnine, marveč denar izročil C.-ju. C. je pa konja prodal naprej in izkupilo porabil za druge svoje namene. Nato je tožnik vložil tožbo proti obema na solidarno plačilo tega ostanka kupnine.

B. odreka tožniku pravico do tožbe. Sicer je res izjavil, da bode prinesel denar za pravega in edinega tožnika, to pa le iz prijaznosti, ker se je tiste dni peljal v Ljubljano po zavarovalnino za C.-jevo požarno škodo. Ni pa se nikakor zavezal, da jamči sam za izplačilo kupnine, niti kot sodolžnik (sopogodbnik), niti kot porok. Zavarovalnino je res prinesel iz Ljubljane, pa sta šla s C.-jem do tožnika, da dosežeta nekaj popusta na kupnini za neke konjske napake. Ker pa tožnik ni pristal na popust, sta odšla in je še isti dan izročil C.-ju zavarovalnino. — Kolikor je on sodeloval pri tej kupčiji, je storil le kot posredovalec in iz prijaznosti do C.-ja, brez lastne koristi, pa tudi ne z namenom, da sebi v škodo prevzame kako obvezo.

Pravdo sodišče je obsodilo tudi B.-ja na plačilo ostanka kupnine, i. s. nerazdelno s C.-jem. — S pismenim dogovorom B. pač ni prevzel C.-jevega dolga kot sodolžnik po § 891 o. d. z., pa tudi ne poročstva za dolg po § 1847 o. d. z. Ta zapis je pač le potrdilo glede njega, da sme za C.-ja prevzeti zavarovalnino. Toda B. v ta zapis ni zapisal vsega tega, za kar se je bil ustno obvezal proti tožniku in kar je ugotovljeno po sprejetih dokazih, kakor je izvajano zgoraj. B. vsekakor ni hotel tožnika samo tolažiti s tem, da bode denar dobil iz C.-jeve zavarovalnine. Na to namreč kaže njegovo zatrnilo, da ima premoženje. S tem zatrnilom je hotel namreč reči in je tudi rekel, da bode plačal kupnino on za primer, da je C. ne bi hotel ali ne bi mogel plačati. Tako ga je tudi razumel tožnik, ki bi sicer konj ne bil izročil C.-ju, zanašajoč se na B.-jevo izjavo in imovitost. Iz vsega tega sledi, da je B. jamčil tožniku za uspeh, t. j. za to, da bode tožnik prišel do plačila. Ker se to ni zgodilo od C.-jeve strani, mora B. plačati vtoževani ostanek kupnine po § 880a o. d. z. — Njegovo zatrnilo, da bode plačal kupnino, ko prinese denar iz Ljubljane v zvezi s tem, da se je pri tem skliceval na svoje premoženje, je pa vsekakor vsaj pristop k C.-jevemu dolgu po § 1406 o. d. z., če že ne gre za jamčenje po § 880a o. d. z. S tem pristopom k dolgu je nastala med B.-jem in C.-jem skupna obveznost po § 1347 o. d. z.

Prizivno sodišče je to sodbo potrdilo. — Tožnik opira svoj tožbeni zahtevek zoper B.-ja na dogovor, ki je tudi po B.-ju priznan vsaj v njegovi pismeni obliki v prilogi k tožbi, in že v tej pismeni obliki zadostuje za rešitev spora med njim in tožnikom. Tudi je po B.-ju samem priznано, da je prevzel zavarovalnino, da pa kupnino tožniku ni izročil, marveč denar brez njegovega privoljenja predal C.-ju. —

B. torej ni izpolnil napram tožniku prevzete zaveze in je popolnoma utemeljeno, če zahteva tožnik od njega, naj dogovor izpolni. Tudi poznejša izplačilna prepoved od C.-jeve strani ni mogla odvzeti te obveze z B.-ja. Brez tožnikovega pristanka bi bil namreč mogel biti oproščen svoje obveze samo, če bi tudi C. ne bil več zavezan tožniku za kupnino, ugotovljen je pa še nadaljnji obstanek te zaveze. Le v primeru, da bi C. bil upravičen odreči tožniku plačilo, bi bil mogel C. uspešno prepovedati tudi B.-ju, naj denarja tožniku ne izroči. Nepotrebno je ob takem položaju se baviti še s prerakanim ustnim dogovorom in z vprašanjem, je-li se da B.-jeva obveza podrediti tudi še ali edino le pod kako drugo pravno obliko zaveze.

V reviziji poudarja B. zlasti tudi še to, da bi bil tožbeni zahtevek proti njemu upravičen samo toliko, kolikor bi on še imel C.-jeve zavarovalnine, t. j. kolikor bi bilo še v njegovi moči, spraviti to zavarovalnino po višini ostanka kupnine v tožnikove roke. To pa nam je sedaj nemogoče, ker je zavarovalnino že izročil C.-ju, in torej tožbeni zahtevek zahteva nekaj nemogočega od njega in je izvršba nemogoča. Saj bi bil B. k večjemu dolžan, da plača ostanek kupnine iz prejete zavarovalnine; saj more iti njegova obveza le na mehanično izročitev denarja, nikakor pa ne gre, da bi bil sicer popolnoma neprizadeti in gmotno neudeleženi B. moral plačati C.-jevo kupnino iz lastnega premoženja, kakor sloveča prva in prizivna sodba.

Revizijsko sodišče je zavrglo revizijo in potrdilo prizivno sodbo. — Stvar sodišča je, da napodstavi dejanskih ugotovitev pravno opredeli in reši sporno vprašanje, najsi bi mu bilo po mnenju strank iskati drugačne pravne rešitve. Nesporno je ugotovljeno, da se je B. v pismenem dogovoru obvezal, da pojde, za C.-ja po denar v Ljubljano in da izplača ostalo kupnino tožitelju. V stavku pred tem stavkom se je pa C. zavezal, da plača ta znesek takoj, ko dobi zavarovalnino. Nadalje se je še ugotovilo, da se je B. še posebej zavzel za izročitev konj ob isti priliki, ko tožitelj brez plačila kupnine konj C.-ju ni hotel izročiti, in da je izjavil, da stoji on dober za konja, da se ni treba bati za denar, da bode on plačal, ko prinese denar iz Ljubljane, in da naj se tožitelj in njegova žena nanj zaneseta, ker ima premoženje. Po § 914 o. d. z. je razlagati pogodbe in izjave volje vobče tako, da se preišče namen stranke in da jih je vzeti tako, kakor ustreza odnošajem poštenega prometa. Pogledom na to zakonsko določilo se prizivni sodbi ne more očitati, da ni zakona pravilno uporabila, ko je smatrala, da je B. odgovoren iz teh svojih izjav po § 880a o. d. z. C., kupec predmetnih konj, se je obvezal, kupnino plačati takoj po prejemu zavarovalnine. B. se je pa, da doseže izročitev konj C.-ju še pred plačilom še dolžnega ostanka kupnine, od svoje strani obvezal, da po C.-ju obljubljeni plačilo sam izvrši iz zavarovalnine, ki jo dobi v Ljubljani za C.-ja. S tem je B. ne le vključno zagotovil tožitelju, da C. gotovo plača, marveč je celo sam hotel izvršiti plačilo z dotičnim C.-jevim denarjem. Ker je poleg tega tudi še uverjal tožitelja, naj se ne boji za kupnino in naj se zaneša nanj, ker ima premoženje, ne more biti dvoma, da je šlo za njegovo jamčenje, da bode kupnina gotovo plačana, torej za jamčenje uspeha v zmislu § 880a o. d. z. B. odgovarja torej v smislu te zakonske določbe za plačilo celotne, še ne plačane kupnine s pripadki, ki je od C.-jeve strani izostalo na tožiteljevo škodo. Pravna presoja po prizivnem sodišču torej ni nepravilna. R. St.

VINSKA RAZSTAVA V IVANJKOVCIH. Ministrstvo saobračaja je z odlokom br. 37.890 z dne 3. t. m. dovolilo za vse posetnike vinske razstave v Ivanjkovcih, ki se vrši dne 10. t. m., 50% popust. Vozne listke je pri odhodu opremiti s postajnim žigom. Legitimacije se dobijo na razstavišču.

Praktična božična darila

Vam nudi modna konfekcija Jos. Rojina, Ljubljana.

Trgovina.

Za lekarnarje, drogeriste in izvoznike zdravilnih zelišč. Ministrstvo trgovine in industrije je zaznalo, da je najti na otoku Krku velike množine »Salvijec«, ki bi se dala prav dobro izkoristiti v medicinalne svrhe. Producenti ne morejo plasirati ta predmet, ker jim niso znani naslovi trgovcev ali tvrdk, ki bi se zanimale za nakup in nadaljno predelavo, odnosno za izvoz tega blaga. Trdi se, da je ta rastlina razširjena na celem otoku, na kar se opozarjajo vsi interesenti.

Trgovsko-politični dogovori ČSR. Za najbližjo dobo se v gospodarskem oddelku ministrstva zunanjih del pripravljajo nekoliko važnih trgovskih mednarodnih pogajanj. Pred vsem pride na vrsto že delj časa nameravani trgovski dogovor med ČSR in Kraljevino SHS. Obenem se vrše priprave k pogajanjem z Nemčijo in Ogrsko, katera so bila vsled množine materiala in radi številnih dosedaj nerešenih spornih točk za nekaj časa odgodena. Upati je, da se bodo ta pogajanja začela še pred koncem tega leta. V najbližjem času se bode pristopilo najbrže k trgovski pogodbi s Finsko. Čsl. vlada je že oddala finski vladi predlog trgovske pogodbe, ki bode slonela na principu največjega ugodnosti.

Izvoz češkega piva v Levanto. Pivovarji na češkem so pred kratkim prosili češkoslovaško vlado, da bi zahtevala za izvoz piva v Levanto iste tarife, kakor jih uživa nemško pivo, to je takozvane tarife za Levanto. Ako se bo tej zahtevi pivovarjev ugodilo in se bo vladi posrečilo doseči predmetne tarifne ugodnosti, bo zavzel izvoz češkega piva v Levanto znatni obseg.

Izvoz žitaric iz Poljske. Poljski odbor, sestojč iz zastopnikov velikih agrarnih organizacij in žitnih trgovcev se peča, kakor poročajo iz Varšave, s proučevanjem statuta za sindikat, ki se naj ustanovi za ureditev izvoza žitaric. Statut bo predložen že prihodnje dni kongresu izvoznikov žitaric, ki se bo vršil v Varšavi.

Iz Londona v Pariz v 2 urah in 35 minutah. Angleško letalo tipa Vanguars, ki bo vzdrževalo poštni in potniški promet med Londonom in Parizom, je včeraj v prvič preletelo to prog, ki meri 475 km, v dveh urah in 35 minutah, čeprav je ves čas poleta pihal nasproten veter z naglico 50 km na uro. Letalo je odrinilo opoldne iz Londona in prispelo na letališču v Le Bourgetu ob 14.40.

Izvoz sliv iz Brčkega. Od 23. novembra t. l. do 29. novembra t. l. se je dovozilo na brčki trg vsega 786.18 meterskih stotov sliv. Prodajalo se je po 4.70 do 5.75 dinarjev. Izvozilo se pa je na tržišča v Jugoslavijo 178 meterskih stotov, v Češkoslovaško 1132.70, v Avstrijo 536.55, v Nemčijo 506.12, v Italijo 666.50, v Švico 106, v Dansko —, v Nizozemsko 504.30, v Poljsko 102.50, v Francosko —, skupaj 3.732.47 meterskih stotov.

Vinska razstava in sejm v Ivanjkovcih. Za to prireditelj, ki se vrši v četrtek dne 10 t. m., je prijavljenih preko 3000 hektolitrov vina letošnjega pridelka in nad 200 hl starejših letnikov. So to vina iz najboljših hribov ljutomersko-ormoških vinogradov ter letos splošno dobre kvaliteta. Razstava se vrši v dvorani tik tukajšnjega kolodvora. Dvorana je zvezana z dobre restavracijo. Otvoritev se vrši po prihodu prvega vlaka iz Ormoža, to je ob 9.06. Ugodne zveze sem so iz Murske Sobotice ob 5.50, iz Maribora ob 5. in 8.27, iz Ljubljane ob 5.27, iz Zagreba ob 5.40; nazaj pa proti Murski Soboti ob 10.59 in 18.03, proti Mariboru, Ljubljani in Zagrebu od tukaj ob 15.31 in ob 19.52. Zanimanje za prireditelj je zelo veliko. Z zbiranjem na ugodno lego razstavnega prostora in dobre železniške zveze je obisk v naš slabšem vremenu brez štrapačov možen.

Redka ugodna prilika nudi se vsakomur pri nakupu čevljev, ker tovarna čevljev Peter Korina & K., Tržič, razprodaja več tisoč parov raznovrstnih zaostankov pod lastno ceno, dokler ta zaloga traja. Vse blago je garantirano najboljšo kvaliteto, prodaja se pa samo v lastni prodavnici Ljubljana, na Bregu 20.

Industrija.

Tevarna električnih žarnic v Beogradu. Kakor poročajo iz Beograda, je neka večja delniška družba naprosila ministristvo trgovine in industrije v Beogradu za dovoljenje, da zgradi v Beogradu moderno tvornico električnih žarnic.

Pridobivanje alkohola v pekarnah. — Ni še dolgo, ko smo brali naslove: »Izganje iz dima«, »velikansko odkritje«, »ogromne množine žita in krompirja prostega za ljudsko prehrano« itd. Šlo je za iznajdbo italijanskega inženjerja Andrusianija, ki je dobil način, kako se da iz dima pri peki dobiti visokoprocenten alkohol. Na sto kilogramov moka bi prišel en liter 65—85 odstotnega alkohola. Na Nemškem so že računili, da bodo napravili na leto 500.000 hektolitrov »kruhopenega alkohola«, da bodo na leto prihranili 9 milijonov stotov krompirja, primerno množino žita in dva milijona stotov premoga. Kmalu pa je prišlo streznenje. Doznalo se je, da so na tako dobavo alkohola že davno mislili, da se je pa nikdar niso lotili in sicer zato ne, ker bi se nikakor ne splačalo. V poštev bi prišle k večjemu prav velike pekarnice, ki pa odda-kež ne spečejo toliko kruha kakor male. Vrhutega pa preostaja povsod toliko krompirja itd. za produkcijo alkohola, da bi se proizvajanje iz dima v pekarnah še manj splačalo. Lepa teorija, a za prakso ni.

Denarstvo.

Državna obrtna banka. Na seji ministrskega sveta dne 5. t. m. se je razpravljalo o udeležbi države na Obrtni banki. Finančni minister dr. Stojadinović in minister trgovine in industrije dr. Krajač sta poročala o stanju vprašanja zakonskega načrta o pooblaščenju Obrtni banki. Večina je bila mnenja, da je predvidena udeležba države z enim milijonom dinarjev veliko premajhna. Ministrski svet je po daljši debati odločil, da bodi država udeležena na Obrtni banki s 40% glavnice, vendar ta odstotek ne sme presegati 5 milijonov dinarjev. Ta vsota je pa, kakor so vsi prepričani, veliko premajhna in tendenca vlade, da s tem ustanovi zavod, ki bo služil samo interesom nekaterih in ne interesom celokupnega obrtništva, je jasna. Tudi je nujno potrebno, da se že v zakon vnese določilo, da se istočasno z ustanovitvijo centrale ustanovi tudi potrebne filijale v Sloveniji, ker samo tako bomo imeli zagotovilo, da je ta banka namenjena interesom vseh obrtnikov enako.

Carina.

Revizija ruske carinske tarife. Sovjetska vlada je sklenila, da bo revidirala carinsko tarifo z dne 8. januarja 1924. Nova carinska tarifa bo imela po načrtih zaščitni značaj v svrhu obrambe domačega trga pred preplavljenjem inozemskih predmetov. Za predmete, ki se izdelujejo v Rusiji v zadostni količini, se bodo določile posebne visoke uvozne carine, medtem, ko se bodo določile zaščitne carine za predmete, ki se ne izdelujejo v zadostni količini v državi. Stroje in sirovine, ki so potrebne za razvoj ruske industrije, se bo carinilo po znižanih postavkah. Nasprotno so določene visoke carine za luksuzno blago.

Promet.

Podaljšanje nakladalnega in razkladalnega roka. Iz Beograda poročajo, da bo prometni minister na mnoge tozadevne spomenice zbornice zopet podaljšal nakladalni in izkladalni rok na 34 ur. Ta rok je bil, kakor znano, z navedbo prometnega ministristva dne 5. oktobra omejen na samih 6 ur. S ponovnim podaljšanjem se bodo obenem podvezle tudi potrebne varnostne mere proti zlorabam s strani privatnih oseb.

Obznanje parnikov. Paroplovna družba »Oceanica« poroča (poročilo z dne 5. decembra): »Mrava izkrcava v Barletti, nadaljeval bo v Šibenik, Bremerhaven in Rotterdam; »Jadera« bo odpotoval iz Rotterdam v Venecijo in Trst; »Zorac« odpotoval 2. t. m. iz Malage v Casablanso, Teneriffe in Las-Palmas; »Sava« bo odpotoval 3. t. m. iz Sušaka v Trst, za pot na progi Las-Palmas; »Kostrena«

odpotoval 30. nov. iz Valencije v Trst in Reko; »Sud« krca v Gruzijo, nadaljeval bo v Mostagamen, Arzew, Oran in Sivillju; »Morava« odpotoval 5. t. m. iz Pirejeja v Reko in Trst; »Vladimir« v Polji; »Diamant« na progi Jadransko-Egejsko morje. — »Oceanica«.

Iz naših organizacij.

»Trgovski list« in trgovske organizacije. Na seji širšega odbora Zveze gremijev, ki se je vršila dne 12. novembra t. l., je zvezni tajnik g. Ivan Mohorič prečital pritožbo redakcije »Trgovskega lista« nad popolno mladenostjo trgovskih krogov in brezbriznostjo napram svojemu strokovnemu glasilu, ki brez moralne in gnotne pomoči krajevnih gremijalnih organizacij ne more uspešno vršiti svoje naloge kot zaščitnik gospodarskih interesov in kot informator pridobitnih krogov. Redakcija opozarja v dopisu, da ni niti ena dvanajstina vseh trgovcev naročena na svoje stanovsko glasilo, dočim so n. pr. skoro vsi advokati, pa tudi vse hranilnice naročene na list. Dogaja se, da prav dobro situirani trgovci odpovedujejo list izgovarjajoč se na poslovno stagnacijo, dočim gremiji z malimi izjemami ne storijo za razširjenje lista ničesar. Častno izjeme so v tem le gremiji Kranj, Logatec, Slovenjgradec in Ribnica, medtem, ko ostali ne smatrajo niti za potrebno, da bi objavljali v listu poročila o občnih zbiranih in odborovih sejah ter o delovanju gremijev. Na podlagi tega poročila se je brez debate sklenilo, da se dostavi vsem gremijem tozadevna ekrožnica in jih pozove, da posvetijo svojemu glasilu potrebno pažnjo.

RAZNO.

Skupen izlet na Dunaj. Zagrebško prometno društvo Zagreb, Akademski trg 8 priredi od 26. do 31. decembra t. l. skupen izlet na Dunaj. Celokupna cena znaša Din 1.020: stanovanje, celo oskrbo (zajtrk, kosilo in večerjo, brez pijače), postrežbo in napitnine, vožnjo z avtom, avtobusom in električno, obisk znamenitosti Dunaja z vodičem. Za vožnjo do Dunaja in nazaj se plača od Špilja III. razred Din 168.—, II. razred Din 256.—. Prijave je poslati neposredno gorinavednemu društvu do 12. t. m. Prospekt s podrobnimi podatki je interesantom v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani na vpogled.

Prošnje za sprejem v državljanstvo SHS. Upravno odelenje ministristva notranjih del kraljevine SHS opozarja, da se naj ne vlagajo zadeve, ki se tičejo državljanstva, več po zak. členu iz leta 1879, ker se po predpisih tega zakona takih predmetov ne bo več reševalo. Potemtakem nima več sklicevanje na zak. člen iz leta 1879 nikake praktične vrednosti. Prošnje za sprejem v državljanstvo kraljevine SHS je nasloviti na upravni oddelek ministristva notranjih del neposredno ali pa potom pristojnih političnih oblasti, ki imajo k prošnjam podati svoje mnenje. V prošnji je navedsti: 1. Rojstni dan prosilca, žene in vseh maloletnih otrok. 2. Rostni kraj in državo, katere državljan je prosilec. 3. Od kdaj živi prosilec na teritoriju kraljevine SHS (dan, mesec, leto). 4. Stan prosilca (oženjen ali samec) in kraj, kjer prebiva sedaj prosilec. 5. Za koga se prosi podanstvo. 6. Razlog, zbog čega se prosi državljanstvo. Prošnji je priložiti: a) krstni list prosilca, žene in otrok, ki niso še dosegli 21. leta starosti; b) poročni list; c) uverjenje policijske oblasti o moralnem in političnem vedenju; d) šolska spričevala; e) spričevalo ali uverjenje o službi odnosno potrdilo o namestitvi; f) dokaz, da je prosilec in ev. tudi njegovi družini za primer, da bo sprejet v državljanstvo kr. SHS, zagotovljen sprejem v kako občino SHS; g) domovnica ali dokaz o sedanji ristožnosti; h) izjava soproge, da tudi ona prosi za sprejem v državljanstvo SHS. Izjava mora biti potrjena od oblasti; i) uverjenje ali dokaz, da je prosilec odpuščen iz državljanstva dosežanje domovine (države) — ali da ima tak odpust na razpolago, ako bi bil sprejet v državljanstvo kr. SHS. Originalnim krstnim listom, poročnim listom in dokumentom o služ-

bi je priložiti tudi overovljene prepise, ali ako so originali v tujem jeziku — overovljene prevode — kar je v lastnem interesu prosilca, da se mu more kasneje originale teh dokumentov vrniti. Vse priloge se imajo pravilno taksirati in to, ako niso originali pravilno taksirani, se imajo taksirati z 2 dinarjema — ravno tako tudi, ako so priloge taksirane s tujimi koleki. Prošnjo samo je taksirati s kolekom v iznosu 105 dinarjev. — Za kuze veljajo drugi predpisi.

Državna borza dela v Mariboru. Od 29. novembra do 5. decembra je bilo pri tej borzi dela 92 prostih mest prijaviženih, 134 oseb je iskalo službe, v 65 slučajih je borza posredovala uspešno in 4 osebe so odpotovale; od 1. januarja do 5. decembra pa je bilo 6626 prostih mest prijaviženih, 9736 oseb je iskalo službo, v 2910 slučajih je borza posredovala uspešno in 628 oseb je odpotovalo.

Sporazum med Male antanto in Poljsko. Pogajanja vojaških delegatov držav Male antante s Poljsko, ki so se vršila v Bukarešti, so dovedla do popolnega sporazuma. Delegati so podpisali konvencijo, ki se tiče predvsem vprašanja prevzema orožja, municije in drugega vojnega materiala na železnicah imenovanih držav. Dogovor je tajen. Kakor javlja »Luptac«, se je v zvezi s temi pogajanjmi med poveljstvom poljske armade in poveljstvi vojsk Male antante, v svrhu tesnejših zvez sklenil dogovor za vojaško kooperacijo.

Gospodarski položaj v Nemčiji. »Tekom zadnjih let se je prav gotovo pojavil neki napredek v svetovnogospodarskih odnošajih. Politična nasprotstva v Evropi se ne poravnajo več tako, da se ne bi dotičniki ozirali tudi na socialna in gospodarska vprašanja. Seveda je pa še daleč do popolnega sporazuma, zlasti v trgovski politiki, ki gre še zmeraj za gospodarstvom protekcije. Če prihaja iz inlacijskih dežel neprestan dotok blaga čez carinske meje in če na drugi strani dežele z visoko valuto ščitijo svojo industrijo s sto in sto milijoni, potem se ni čuditi, če je začela nemška industrija pešati. Državna finančna politika tudi na Nemškem gospodarstvu ne koristi, temveč ga naravnost opustoša. Treba bo največje štedljivosti. Treba bo, da se cene znižajo. To je mogoče doseči z znižanjem plač in mezd, z znižanjem socialnih bremen, davkov in voznin. V mesecih, ki prihajajo, se bo beda še silno pomnožila. Zato bi se morala dobiti možnost, da bi se ta vprašanja brez predsodkov premotrivala.« Tako je govoril generalni ravnatelj dr. Vögler na zborovanju nemških tovarnarjev železa v Düsseldorfu. Obrnil se je tudi proti francoski industriji in je poudarjal, da je nemška industrija zmeraj nudila roko v sporazum. O propadanju nemške industrije glej tudi naš »Kovinski trg«.

Iz Češkoslovaške. Državni statistični urad Češkoslovaške republike priobčuje obširne podatke o produkciji sladkorja 1923/24. Delalo je 159 tovarn in 11 rafinerij in so napravile 10 milijonov stotov sladkorja. Doma so ga prodali 3.633.000 stotov, drugo so pa prodali ven; razmerje doma prodanega in eksportiranega sladkorja je približno 1:2.

— V istem gospodarskem letu je bilo v Češkoslovaški 860 žgalnic špirta; največ produkcije je bilo v starih deželah s 520 tovarnami. Od surovin so porabili v prvi vrsti krompir. — Italijanska vlada hoče razširiti železniško omrežje, stare železnice pa temeljito popraviti. Zato bo začela izrabljati albanske gozdove, zlasti za dobivanje pragov. Obrnila se je tudi na druge države, tako na Češkoslovaško.

Brezposelnost v Nemčiji. Svetovnoznana tvrdka Krupp v Essenu je odpustila pretekli teden 1200 delavcev. Ista usoda bo doletela v prihodnjih dneh še 3000 delavcev. V Kruppovih tovarnah je bilo pred vojno zaposlenih nad 24.000 delavcev, danes pa jih je le še 14.000.

TRŽNA POROČILA.

Tržne cene v Ljubljani. Kg govejega mesa 15 do 19 Din, jezika, jeter, ledic, možganov 18 do 19, ampov 9 do 10, pljuč 6 do 8, loja 7.50 do 10, teletine 17 do 20, jeter 25 do 30, pljuč 20, svinjine 20 do 27, pljuč 10, jeter 15 do 20, ledic 27, glave 7.50, parkljev 5, slanina 22.50 do 29, masti 30 do 31, šunke 35 do 37, prekajenega mesa 30 do 35, prekajenih parkljev 12, prekajene glave 15, jezika 35, koštrunovega mesa 14 do 15, kozličevine 20, konjskega mesa 7 do 9, krakovskih klobas 45, debrecinskih 44, hrenovk, safalad, posebnih 35, tlačenk 30, svežih in pol prekajenih kranjskih 32 do 40, suhih kranjskih 67, prekajene slanina 30 do 35. Piščanec 20 do 25, kokoš 25 do 35, petelin 30 do 40, raca 30 do 35, nepitana gos 60 do 80, pitana gos 120, domač zajec 15 do 25, divji zajec 25 do 60, poljska jerebica 15 do 18, gozdna jerebica 25, kg srne 20 do 25 Din. Kg krape 26 do 32.50, linja in ščuke 25 do 30, sulca 50, klina 13.50 do 15, mrene 17.50 do 20, pečenke 8 do 12.50. Liter mleka 3, kg surovega masla 40, čajnega masla 55 do 60, masla 45, bohinskega sira 38, sirčka 9 do 10, par jaje 3.50 do 3.75. Liter starega vina 15 do 24, novega 11 do 14, čaša piva 3, vrček 4.25 do 4.50, steklenica 5 do 5.50. Kg belega kruha 5.50, črnega in rženega 4.50. Kg luksuznih jabolk 8, jabolok I. vrste 6, II 4 do 5, III 3 do 3.50, luksuznih hrušk 12, hrušk I. vrste 10, II 8, III 6, ena oranža 2, kg rožičev 10, fig 12 do 18, dateljnov 25, maroni kostanja 8 do 12, orehov 12, lušenih orehov 35, suhih češpelj 11 do 12, suhih hrušk 6 do 8. Kg kave 42 do 74, žgane kave 36 do 88, kristalnega sladkorja 13, sladkorja v kockah 14.50, kavine primesi 22, riža 8 do 13, liter namiznega olja 20, jedilnega 18, vinskega kisa 4.50, navadnega 2.50, petroleja 7, kg soli 4.50, celega popra 48, mletega 52, paprike 24 do 48, testenin 10 do 14, pralnega luga 3.75, čaja 75. Kg pšenične moke št. 00 5.25, št. 6 4.75, 1 4.50, 3 4, 6 3, kaše, ješprenja 7, ješprenjčka 10—13, otrobov 2.50, koruzne moke 3—4, koruznega zdroba 4.50, pšeničnega zdroba 6.50, ajdove moke 7 do 9, ržene moke 5—5.50, 1 q pšenice 350, rži 250—280, ječmena 240—260, ovsa 245—260, prosa 300, koruze 235, ajde 330, fižola 340—360, graha 400, leče 600, 1 q premoga 40—48, 1 kub. meter trdih drv 150—160, mehkih 100, 1 q sladkega sena 80—100, polsladkega 75, kislega

TA ZNAK JAMČI ZA KAKOVOST.

ZLATOROG TERPENTIN

TISKARNA „MERKUR“

Trg. in d. d.

LJUBLJANA

Simon Gregorčičeva ulica št. 15

Tiska časopise, posetnice, knjige, brošure, letake, cenike, pravila, lepake, vse trgovske in uradne tiskovine itd. v eni in v več barvah

Lustna knjigovoznica

Telefon št. 532

Račun po pošl. ček. avoda št. 15.108

60, slame 50. 1 kg endivije 15, motovilca 15, radiča 12—15, zelja 1—1.50, rdečega zelja 4—6, kislega 3, okrova 2—3, karfiol 8—15, kolerab 8—10, kolerab podzemljic 0.75—1, špinat 10—12, paradižnikov 12—15, čebule 3, česna 15, krompirja 1.25—1.50, repe 0.75, kisle repe 2.50, korenja 0.75—4, peteršilja in zelenjave za juho 4. — Mestno tržno nadzorstvo v Ljubljani, dne 5. decembra 1925.

Miklavžev trg v Mariboru. V soboto 5. decembra je bil Miklavžev trg na Glavnem trgu v Mariboru prav dobro preskrbljen. Kupčija je bila to pot dobra in nekateri trgovci so morali predčasno dvigniti svoje stojnice, ker so kmalu vse razprodali.

Mariborski trg dne 5. decembra 1925. Bil je velik mráz (- 8° C), kateri je pa na mariborski trg zelo vplival. Prišlo je namreč 64 slaninarjev, ki so prodajali meso in slanino po dosedanji ceni, po 11. uri dopoldne pa so vendar pojenjali in so oddajali meso in slanino celo na drobno po 19 Din kilogram. Domači mesarji, ki so videli položaj, so popustili s cenami in so res prodajali govedino po 10 do 12.50 Din, teletino 12.50 do 17.50 in svinjino po 20 Din. Samo klobase so ostale pri isti ceni in zato jih tudi po gostilnah ne morejo prodajati ceneje. **Oelo v »Ljudski kleti«**, kjer dobiš golaš za 2 Din, te stane navadna klobasica, takozvana frankfurterca 5 do 5.50 Din in to draginjo je pripisovati samo kloba-

sarjem. — Perutnine je bilo zjutraj okoli 600 in okoli 10. ure okoli 800 komadov, izmed katerih je bilo največ puranov. Cene pa so bile kokošim 30 do 60, racam in gosim 60 do 100 in puranom 60 do 150 Din komad, domačih zajcev ni bilo. Krompir, zelenjava, druga živila, sadje, cvetlice. Krompirja in zelenjave je bilo samo 5 vozov. Cene so bile krompirju 4 do 5 Din mernik (7 in pol kg) ali 1.50 do 2 Din kilogram, solati, katera je redka postala, je bilo 2 do 4 Din za 1 kg. Glavnati pa 1.50 do 2 Din komad, čebuli 1.50 do 5, česnu 4 do 10 Din venec, kislemu zelju 3 do 3.50, kislji repi 2, maslu 46 do 48, kuhanemu maslu 50 do 60 dinarjev kilogram, zeljnatim glavam 1 do 5 Din komad, ovčjemu siru 22, trapistovskemu 27 Din za 1 kg, mleku 2.50 do 3.50, smetani 12 do 14, oljnému olju 38 do 50, bučnemu olju 28 do 34 Din liter, sirčku 1 do 8 Din hlebček, karfioli 2 do 10 Din, jajcam 2 do 2.50 Din komad, kostanju (kateri gre že proti koncu) 6 do 8 Din za 1 kg, pečenemu 6 do 7 Din liter, jabolkam in hruškam, katerih so kmetje pripeljali 15 vozov na trg, je bila cena 4 do 12 Din za 1 kg, pomarančam 1.50 do 3, limonam 0.75 do 1.50 Din komad, kokosovim orehom 15 Din komad. Cvetlic je bilo to pot zelo malo na trgu. Prodajale so se pa po 1 do 8, oziroma z lonci vred po 15 do 75 Din komad. Tudi palme in palmice so bile videti na trgu, ki so se prodajale po 10 Din komad. Za

te rastline se tukajšnje ljudstvo zelo zanima, kajti čelo kmetice so jih to pot kupile in nesle domov. — Lončena in lesena roba. Prav malo je bilo te in one robe. Cene so bile od 1 do 70 Din za komad, tedaj tiste, kakor pretečeni teden, zato ker je opoldan mráz pojenjal in so kmetje neprodano robo radi nosili nazaj. Koruzna slama se je prodajala po 27.50 do 32 Din vreča.

Seno in slama na mariborskem trgu. V sredo 2. decembra je bilo 12 voz sena in 3 vozovi slame, v soboto 5. decembra pa vsled hudega mraza ponudi (- 10° C) samo 2 vozova sena in 3 vozovi slame na trgu. Cene so bile senu 55 do 85, slami pa 45 do 50 Din za 100 kilogramov. — Cene senu in slami bodo prav gotovo poskočile.

Dunajska borza za kmetijsko produkte (4. decembra). Na ameriških borzah je nastopilo viharno dviganje cen. Vzrok temu je v slabih žetvenih poročilih iz Argentine kakor tudi v velikem nakupovanju s strani publike. Na dunajskem tržišču je to le v manjši meri vplivalo. Ponudbe so se zmanjšale, toda kupci so v kljub temu vzdržljivi in si nabavljajo le najnujnejše količine. Cene so čvrste, in so malo poskočile. Notirajo za 10 kg v šilingih vključno blagovnoprometni davek brez carine v veletrovinah: pšenica: domača 40—21, madžarska potiska 45.50—47, madžarska 42.50—45; rž: domača marchfeldska

30—30.50; ječmen: domači 35—42, slovaški 41—44; turščica: 28—29, nova 23—23.50; domači 29—30.50, madžarski 29—31.

Cene na tržišču v Bratislavi. Zboruz za trgovino, obrt in industrijo dobiva od konzularnega oddelka ministrstva inostranih del tržna poročila iz Bratislave. Interesenti morejo vpogledati poročila v pisarni zbornice dnevno med uradnimi urami.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobava Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 11. decembra t. l. ponudbe za dobavo 13 komadov obeh šalnikov ter za dobavo vodovodnega materijala; do 15. decembra t. l. ponudbe za dobavo 1050 m žične vrvi; do 18. decembra t. l. za dobavo hrastovih prago. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem oddelku te direkcije. — Komanda 8. žandarmerijskega polka v Ljubljani sprejema do 20. decembra t. l. ponudbe za dobavo 400 kub. m bukovih drv. Natančni pogoji so interesentom na vpogled pri omenjeni komandi na Bleiweisovi cesti št. 3. — Komanda dravske divizijske oblasti v Ljubljani si bo nabavila 40 konj. Odrejena komisija za nabavo omenjenih konj posluje vsako sredo in petek od 10. do 12. ure v Nušakovi vojašnici (Trnovo) Ljubljana. Interesenti naj pripeljejo svoje konje na omenjeno mesto.

Franc in Almy Urbanc naznanjata v svojem imenu in v imenu svojih hčerk Ene in Nice, da je njih sin, oziroma brat, gospod

Franc Ferdinand Urbanc

dipl. rer. pol.

v nedeljo, dne 29. novembra v Milanu, 21 let star na otrpljenju srca preminul, bil tam dne 2. decembra v cerkvi SS. Trinità blagoslovljen in nato vpepeljen.

Sv. maša zadušnica se bo brala v cerkvi Marijinega oznanjenja v Ljubljani dne 9. decembra ob 10. uri dopoldne.

V Ljubljani, dne 7. decembra 1925.

Veletrovinna

A. ŠARABON

v Ljubljani

prporoča

špecerijsko blago

raznovrstno žganje

moko in

deželne pridelke

raznovrstno

rudninsko vodo

Lastna pražarna za

kavo in mlin za di-

šave z električnim

obratom.

CENIKI NA RAZPOLAGO!

KJE SE

KUPI?

Le pri tvrdki

Josip Petelinc

Ljubljana

Bliži Prešernovega spomenika ob vodi. Najboljši kraljevski stroj za rodbinsko ali žirno rabo, svetlo in znanih znamk Grizner - Adler - Phoenix. Istotom posamezne dele za stroje in kolesa, igle, olje, jermene, pnevmatika. Ponk o vsežnju na stroj brezplačno! Večletna garancija! Na veliko! Na malo!

Izšla je

Blasnikova

Velika Pratika

za navadno leto 1926,

ki ima 365 dni.

„VELIKA PRATIKA“ je

najstarejši slovenski

kmetijski koledar, koji

ja bil najbolj vpoštevan

že od naših pradedov.

Tudi letošnja obširna iz-

daja se odlikuje po bo-

gati vsebini, zato pride

prav vsaki slovenski

rodbini. — Dobi se v

vseh trgovinah po Slo-

veniji in stane 5 D. Kjer

bi jo ne bilo dobiti, naj

se naroči po dopisnici pri

J. Blasnika naslednikih

tiskarna in litografski zavod

Ljubljana, Breg štev. 12

Galanterija! ter modno blago, plečnine, nogavice, sukanec, vezonine, gumbe modne biserno in druge palice, nahrbtnike, nože, jedilno orodje, škarje itd. se dobi najugodnejše pri

Josip Petelinc

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika Na veliko! ob vodi. Na malo!

Veletrovinna

kolonijalne in

špecerijske robe

Ivan Jelacín

Ljubljana

Zaloga

sveže pražene

kave, mletih dišav

in rudninske vode

Točna

in solidna postrežba!

Zahtevajte cenik!

GROM

D. Z. O. Z.

carinsko posredniški in spedijski bureau

LJUBLJANA

Kolodvorska ul. 41

Naslov brzojavkam:

„GROM“

Podružnice:

MARIBOR, JESENICE, RAKEK.

Telefon Interurban

štev. 434

Obavlja vse v to stroko spadajoče posle najhitreje in pod najkvalitetnimi pogoji.

Zastopniki družbe spalnih voz S. O. E. za ekspresne pošiljke.

Najcenejši in čisti

predtisk ženskih ročnih del

v narodnih in modernih vzorcih. Predtiska se tudi na poslanem blagu.

Matek & Mikeš

LJUBLJANA -- Dalmatinova ulica štev. 13.

UNDERWOOD

pisalni stroj je dosegel svetovni sloves nad 2 milijona strojev v rabi

zastop. LUD. BARAGA, LJUBLJANA, Šelenburgova ul. 6. I.

Naročajte in razširjajte Trgov. oglase v

TRGOVSKI LIST